

[Thestrup.]

sit arbejde, ikke kunne modsætte sig, at LO anvendte en del af kontingentet til støtte for den socialdemokratiske presse.

Så vidt jeg kan se, bygger højesterets dom på 2 synspunkter. For det første at socialdemokratiet og LO har samarbejdet i meget lang tid, hvilket samarbejde fremgår af LOs love, og for det andet at det kun er en meget lille del af det enkelte medlems kontingent, der går til dette samarbejde, hvorfor det indgreb, der sker i medlemmets politiske frihed, er af ringe betydning.

Landsretten kom jo til samme resultat som højesteret, men med en lidt anden grundelse, nemlig at der i gældende ret ikke var noget til hinder for, at en fagforening i sine love kunne have en bestemmelse om støtte til et politisk parti.

For mig at se er der en forskel i disse to begrundelser. Højesteret er ligesom mere forsigtig; højesteret siger ikke, at det er nok, at der ikke direkte findes lovbestemmelser, der forbyder noget sådant, men henviser til gammel sædvane og beløbets ubetydelighed. Men hertil kommer, at 2 af de 7 højesteretsdommere har afgivet dissens, og disse to siger efter min mening noget meget bemærkelsesværdigt, som jeg gerne vil citere:

De siger:

„Det må lægges til grund, at appellanten“ —

det er chaufføren —

„af hensyn til sit arbejde som lillebilchauffør foretog indmeldelsen i den indstævnte fagforening, fordi de af fagforeningen udfoldede faglige bestræbelser bl. a. havde givet sig udslag i en overenskomst mellem fagforeningen og Lillebilsammenslutningen af 1926 om pligt for sammenslutningens vognmænd, herunder appellansens arbejdsgiver, til kun at antage chauffører, som var medlem af fagforeningen. Indstævnte findes ikke som betingelse for appellansens således fremtvungne medlemskab at have været

berettiget til at afkræve ham bidrag til andet end fagforeningens rent faglige formål. Indstævnte findes derfor, uanset at fagforeninger i øvrigt i en lang årække gennem deres overorganisationer har ydet bidrag til socialdemokratisk presse og partiarbejde, ikke at have været berettiget til mod appellansens protest at lade hans kontingent anvende også til de nævnte politiske formål. Det bemærkes i denne forbindelse, at det efter de foreliggende oplysninger, bl. a. om forholdene i England, må antages muligt også her i landet at etablere en ordning, hvorefter fagforeningsmedlemmers erklæring om ikke gennem fagforeningskontingentet at ville bidrage til partipolitik respekteres. Med den anførte grundelse stemmer disse domme for at tage appellansens påstand, mod hvis nærmere udformning der ikke er fremsat indsigelse for højesteret, til følge.“

Må jeg, ikke som noget meget betydningsfuldt, men som noget, der dog giver ligesom en lille antydning af, i hvilken retning vi på dette område bevæger os, tilføje, at medens landsretten pålagde chaufføren at betale ikke alene sine egne, men også modpartens omkostninger, bestemte højesteret, at ingen af parterne skulle betale sagsomkostninger til den anden, hverken for landsret eller for højesteret.

Jeg vil også gerne pege på en højesteretsdom af 5. december 1966, hvorefter offentlige myndigheder ikke kan foretrække medlemmer af én arbejdsløshedskasse fremfor medlemmer af en anden arbejdsløshedskasse.

Vi skal alle bøje os for højesterets dom — og gør det naturligvis også — og vi må derfor erkende, at i dag kan en statsborger som følge af sin beskæftigelse blive tvunget til at yde bidrag til politisk virksomhed, som han er modstander af. Men jeg mener ved min gennemgang af de to domme at have vist, at vi ligesom er på vej væk fra dette